

povsod na hišne vogle prilepil, s katerimi se je ponujal za poslanca.

Vidite jih klerikalce, jim ni za kmeta! Samo kmet ne, naj bode on Nemec ali Slovenec, kmet ne sme biti poslanec, po klerikalnem mnenju je sposoben za poslanca samo — kaplan.

Vidite jih dohtarje, po dohtarskem mnenju mora biti samo dohtar poslanec.

Pa mislite, da so samo naši klerikalci taki? Ne! klerikalec je povsod enak. Tako so na Zgornjem in Srednjem Štajerskem klerikalci letali od hiše do hiše, da bi spravili duhovnike v deželni zbor in kako pa se jim je tam godilo? Prav regimenten odgovor so dobili od kmetov. Gornje in srednje štajerski kmetje, toraj sami Nemci, so pokazali, da so veliko bolj prebrisani, kakor mi na Spodnjem Štajerskem. Ti kmetje so si pridobili pri sedanjih volitvah šest novih mandatov, toraj odslej bodejo imeli šest novih poslancev.

Dragi nam, ti kmetje bodejo od sedaj zastopani v deželnem zboru samo od kmetov, in to je pametno! Oh kako lepo bi bilo, ko bi bili tudi vsi naši poslanci samo kmetje.

Potem bi držali ti kmetje Gornjega in Srednjega Štajerja gotovo z našimi poslanci, in za kmeta se bi dalo prav mnogo storiti. Tako pa se nam ne bode čuditi, ako bode moji mi na Spodnjem Štajerskem zopet po stari poti, in omenjeni kmetje pa si bodejo gotovo mnogo pridobili.

Kakor poročajo ravno sedaj listi, so se zvolili tudi na Koroškem kmetje od kmetov v zbornico in sicer po jako hudem zanimivem boju, kateri je bil enak našemu na Spodnjem Štajerskem. Znani kaplan Podgorc je prišel tudi v celo slovensko Doberlovec, da bi imel shod. Kaj so pa k temu shodu kmetje porekli, čeprav je dohtar Brejc kaplanu prišel na pomoč?

S polenami so — kaplana in dohtarja napodili in so si zvolili kmeta, in sicer Nemca, kot Slovenci, dobro vedoč, da bode ta njih, čeprav je druge narodnosti, boljše zastopal, kakor bi jih bil zastopal klerikalni kaplan. Celi velikovski okraj je gotovo po-

Potem pokaže mladenič Jožefa njegovo svečo življenja. Bila je še precej dolga. Poleg nje je gorela luč njegovega sopivca in najboljšega prijatelja, Korošca. Naenkrat skoči grozni vrag pijančevanja k njej in jo, glasno se smejoč, s steklenico žganja pobije na tla ter ugasne.

Jože je od straha omedlel. Ko se je zavedel, ležal je zopet pri brvi. Bilo je že svetlo in iz vasi je zadonel mrtvaški zvon. Brž je vstal in hitel proti domu, kjer so mu povedali, da je zadela njegovega prijatelja kap (božji žlak).

Od tega dne je bil Jože vedno resen in zmeren, nikoli več ni okusil kapljice žganja, postal je reden, delaven mož, njegovo gospodarstvo se je povzdignilo, a njega so spoštovali vsi sosedi.

Bil je že star, zelo star — in tudi njegovi otroci so imeli velike otroke — pa še večkrat si je

polnoma slovenski, in glej, ti kmetje so volili, ker so bili zares pametni, raji — Nemca, ker so vedeli da bode ta gotovo deloval za njih.

Povsod toraj, na Koroškem, na Gornje-Štajerskem, na Sredje-Štajerskem, povsod so se otrošili kmetje dohtarskega in farskega jarma, samo mi smo ostali malone popolnoma pri starem kopitu.

Naši poslanci so zopet dohtar Jurtela, dohtar Dečko, dohtar Hrašovec, župnik Žičkar, profesor Robič. A glejte hvala Bogu, da tokrat smemo našteti tudi kmete kot posiance; poslanci so tudi veleposestnik Vošnjak, kmet Rošker in pa kmet Kočever!

Nekaj smo toraj dosegli, nekaj se je vendar spremenilo, dohtar Rosina in župnik Lendovšek sta zgubila poslanstvo! Le tako naprej! Bog daj, da bi pri prihodnjih volitvah smeli pisati, da so zgubili vsi dohtarji poslanstvo, Bog daj, da bi smeli reči niti en klerikalec ne bode vodil več kmetov na Spodnjem Štajerskem za nos!

Potem bodejo srečnejši naši kraji, srečnejša naša lepa spodnje-štajerska dežela, srečnejši naši kmetje, kar jim mi prav iz dna naših src želimo!

Našim kmetom.

(Dalje.)

Pokazalo se je, da bodeje prišli vendar enkrat boljši časi za vas kmetje, pokazalo pa se tudi je, kako močne so stoletne klerikalne verige. V trgih in mestih, kjer se je dne 4. t. m. volilo, si videl ta dan vse polno duhovnikov. Ali so tam kmečke duše pasli?

Ne, dragi mi, agitirali so za svoje prijatelje, za dohtarje. Oh, da bi jih le ti bil videl, kako sladko so ta dan govorili vsi „gospodje“ s kmetom, kako trdo so mu stiskali roke, kako milo so ga pogledovali. In tako se je seveda zgodilo in se je moralo tudi zgoditi, da so se izvolili zopet nekteri dohtarji v deželni zbor.

A glejte, mi dragi kmetje, vendar se je videlo, da kmetje napredujejo. Čeprav so jim grozili duhov-

rekli: „Oh kaj bi se bilo zgodilo z mojo dobro ženo, kaj z mojimi ljubimi otroci, če bi bil moral naglo umreti kakor Korošec? Moj angelj varuh me je svaril in obvaroval prezgodnje smrti!“

O mladeniču, ki bi bil rad strah poznal.

Imela je mati sina, ki ni poznal straha. Ker je tolikokrat slišal o njem, vpraša nekega dne mater: „Mati, povejte mi vendar, kaj je to strah?“

Mati mu pravi: „Veš ljubi sinko, strah je taka stvar, ki je na sredi votla, okoli je pa nič ni.“

„Ej, mati“, odgovori sin, „nekaj pa mora vendarle biti strah, ker toliko govorijo o njem; spoznati ga moram, najsi idem do konca svetá!“

In res se poslovi nekega dne od matere in odide po svetu, da bi spoznal strah.

niki gotovo v vseh krajih iz prižnice (kancelna), čeprav so gotovo porabili že davno poprej s p o v e d n i c o za agitacijo v prid njihovega ljubelega dohtarja ali pa kaplana, vendar so nastopili v vseh krajih možaki, kateri se jim niso pustili zapeljati, kateri so volili kmeta.

Videl sem sam v nekem volilnem mestu, kako so delovali klerikalci, slišal sem, kako so prigovarjali nekemu kmetu, a vendar je nastopil kmet korenjak, pošten od pet do glave in jim je zaklical: „Ne veselite se preveč, čeprav se Vam je posrečilo, da je vaš ljubljani dohtar zmagal, dolgo to ne bode več trpelo! Drugokrat bo bolje!“

In res je tako, klerikalno drevo je mogočno, široko razprostira svoje veje, globoko v zemlji tičejo njegove korenine.

Mi smo začeli to drevo na Spodnjem Štajerskem podirati, ali mislite dragi kmetje, da bode padlo že precej, ko smo parkrat — vsekali. — O, ne, več let bode treba in sicer prav močno sekati, da se bode to vražje drevo podrlo.

Toda treba je, da prinesejo vsi svoje sekire in pomagajo sekati, kakor so to svojo voljo nekateri odločno pokazali na dan volitve.

Čast tem vrlim naprednim možakom, čast jim, vsem tistim volilcem, kateri so pokazali, da jim ni več za dohtarski, za farški jarem.

Dragi mi, verjamite mi, da bode enkrat bolje, dragi mi, bodite prepričani, da čakajo naš bodoči rod boljši dnevi, ker smo videli, da je lepo število kmetov korenjakov odločno pokazalo, kako so jih začele tiščati klerikalne verige.

Vi volilni možje pa, kateri ste tako odločno, tako neustrašeno pokazali svoje mnenje, hvala Vam, ne obupajte ako tokrat ni šlo popolnoma po naš i volji, vendar moramo priznati da tudi ni šlo popolnoma po njihovi, po klerikalni volji.

Daniti se je začelo med kmeti, prvi žarki duševne svobode so prisijali v srca spodnje-štajerskih kmetov, Bog daj, da bi solnce duševne prostosti kmalu sijalo v svoji krasoti, Bog daj, da bi kleri-

Nekje se ponudi za hlapca, rekoč: „Jaz ostanim pri vas za hlapca zastonj, če mi pokažete strah; rad bi ga spoznal, ker toliko govorijo o njem“.

Gospodar ga hoče vzeti v službo in reče: „No, pa ostani pri meni; jaz ti že pokažem strah!“

Nekoliko dnij prej so obesili v tisti vasi razbojnika; visel je že delj časa na vislicah (gavgah).

Ko se nekega večera vračata gospodar in hlapec iz gozda domov, gresta mimo vislic, in gospodar izpusti skrivaj sekiro na tla.

Že sta skoro doma, ko veli gospodar hlapcu: „Zgubil sem sekiro na poti, pojdi po njo!“

Hlapec gre po istem potu, kjer sta hodila prej, in ko pride do vislic, oglasi se obešenec: „Oh, kako sem žejen!“

Hlapec pogleda kvišku in pravi: „No, če si

kalni zmaj (lintvert) vendar enkrat bil tudi na Spodnjem Štajerskem premagan.

Napredni volilni možje!

Spodaj podpisani izrekamo tem potom vsem tistim, kateri so oddali po naprednem geslu tako neustrašeno za nas svoje glase, čeprav so vedeli, da jih čaka za to strašno preganjanje od klerikalcev, našo najsrčnejšo zahvalo za izkazano nam zaupanje. L. Kresnik, A. Damijan, P. Zadavec, Fr. Vračko, J. Janežič, A. Grubelnik.

Razne stvari.

Volk bi rad bil za ovčjega pastirja, sem si mislil, ko sem bral v zadnji številki Laž-Doma dopis „Iz savinjske doline.“ Črna duša molči rajši, namesto da govoriš o poštenosti in značaju, ker ves pameten svet ve kakšni poštenjaki so premnogi klerikalni hujskači in kako čisto (?) je njihovo življenje. Katera stranka pa ima neki največ goljufov in oderuhov med seboj? Katere stranke se oklepajo možki in ženske, ki so v razuzdanem življenju izgubili vse moči? In ti dopisunče, — upam, da se ne motim v osebi, ker v Savinjski dolini je med klerikalnimi dopisniki presneto malo bivših vojakov — ali se ne spominjaš več, kako si ti za dekleti lazil, ko si bil bogoslovec in jednoletni prostovoljec? Ali si že pozabil, kako so vrli kmetski fanti tebe in neko „pobožno“ tercijalko o polnoči hladili z gnojnico? Sploh pa je škoda o tem izgubiti več besed, ker v „Štajercu“ je bilo vojaško življenje popisano, kakoršno je v resnici. Ako pa našim „poštenim“ in „deviškim“ klerikalcem ni prav, da se v vojašnici včasih kaj zgodi kar ni lepo, so večinoma sami krivi, kajti klerikalci so bili čez tisoč let edini voditelji in učitelja slovenskega naroda. Zato bi bilo za njih najpametnejše, da trkajo na svoja persa ter kličejo: „Mea culpa, mea culpa!“ To je: „Moja krivda moji grehi!“ — Gospod usmili se me, grešil sem, že s tem ker sem klerikalec. Vojaška sabla.

žejen, pa pij!“ Reksi zajame s klobukom vodé v bližnji mlaki in mu je ponudi, rekoč: „Na, pij!“

Ko hlapec odhaja, oglasi se obešenec: „Oh, kako sem žejen!“

„No, bodeš pa zopet pil“, reče hlapec in mu ponudi vodé.

„Sedaj mislim, da si se že napil“, pravi še in hoče dalje; a tretjič se oglasi obešenec: „Oh, kako sem žejen!“

„No, če si res tako žejen“, pravi hlapec, in spleza na vislice, ter ga odreže, potem pa ga nese k mlaki in mu potisne glavo v njo — „pa vso posreba, če hočeš!“ Ko najde sekiro, se vrne.

Doma pripoveduje gospodarju, kako je dajal piti obešencu, ki ga je prosil vode. „Mislim, da ga bodem napajal vso noč, no, in veste, kaj sem storil?“

Nekaj iz državnega zbora. Tako na tihem brez vsacega razburljivega hrupa so hoteli slavni naši ministri naložiti ljudstvu velikanski novi jarem, povisati nezmerno rekrutski kontingent. Toraj zopet in zopet več rekrutov! Seveda so se za prvi hip ministri pošteno nabrisali. Javno mnenje je pokazalo tam gospodom prav pošteno kje so vrata. Začetkom tega meseca se je vršilo posvetovanje in vlada je potegnila svojo predlogo nazaj. Ob enem pa je vlada predložila novi predlog. Ta zahteva povečanje rekrutskega kontingenta. Toraj bi morali biti od sedaj naprej vsako leto 20 do 25 tisoč več rekrutov, kakor do sedaj. Vojaštvo se poveča toraj za 61 tisoč mož. Kamor se ozremo lahko opazujemo bedo. Kmet strada in zopet strada, država pa zahteva od njega vedno in vedno nove davke (štibro). No, ja saj je dobro za nas kmete, dokler bodo fari in dohtarji z nami gospodarili se cela stvar gotovo ne bode spreobrnila.

Mrtvega so našli. Dne 30. prejšnega meseca so našli železničnega čuvaja Franca Petek na progi med Možgajncami in Samoši mrtvega. Ležal je pod mostom železničnega tira s popolnoma razbito glavo. Petek je opravljal dne 29. p. m. svojo službo, da je pazil na železniški tir. Ker ni bilo na tiru in nikjer najti krvi, se do sedaj ne ve kako je prišel Petek ob življenje. Mogoče je, da je bil umorjen.

Iz Ljutomera. Dne 4. novembra smo volili poslanca za deželni zbor. Dragi kmečki list „Štajerc“, sedaj se je že pokazalo, da se kmečki stan povzdiguje za boljše čase. Ko pridem dne 4. novembra v Ljutomer, zagledam na vsakem voglu plakate (liste) žolte barve, kateri so vabili kmete, da bi morali voliti dohtarja Franja Rozina, tega milega našega prijatelja. Dragi „Štajerc“ mnogo, mnogo je posestnikov v Ljutomerskem okraju, kateri še si sedaj celijo rane, katere jim je vsekaj dohtar na rame. Oh, g. dohtar Rozina, kako ste si vendarle mogli misliti, da Vas bodejo volili naši kmetje? Pokazalo se je prav izvrstno kako ste vi gospod dohtar pri kmetih priljubljeni. Niti enega glasa ni dobil dohtar! Kar je naš list „Štajerc“ kmetu želel, da bi bil izvoljen kmet, to se je tudi zgodilo; zvoljeni je gospodar Kočevar. Z Bogom dohtar, z Bogom duhovniki, ka-

Odrezal sem ga z vislic in postavil na glavo v mlako. Sedaj mislim, da se je že napil.

„Ti si hraber dečko!“ pravi gospodar.

„Rekli ste, da mi pokažete strah“, reče hlapec, „kdaj pa bode to, oče?“

„Pri meni ga ne bodeš videl“, odgovori gospodar, „in mislim, da ga ti sploh ne najdeš nikjer.“

Drugega dne že gre mladenič zopet iskat straha po svetu.

Slišal je, da hodijo strahovi v neki mlin, da hodi v njega vsako noč devet vragov mlet in kvartat.

Pri tem mlinu toraj se ponudi mladenič za hlapca, in mlinar ga sprejme.

Zvečer, ko so vsi šli iz mlina zaradi strahov, zapre se mladenič sam v njega in pričakuje vragov.

Skoro pridejo drug za drugim v mlin; nekateri

teri bi itak morali za naše duše skrbeti, ne pa se v politiko mešati, ker ta ni za njihov stan.

Mavrin.

Od Sv. Lenarta blizu Vel. Nedelje. Dragi dopisnik „Slov. Gospodarja“! Vendar že čakaš z nagrbanim čelom kaj bi ti jaz na tvoj dopis povedal. Nič dosti, ker se mi ne zdi vredno. Jaz bi le rad poznal tiste farane, ki jih je zadnjič obšla žalost zaradi mojega dopisa. Tudi ti naznanim, da so naš veliki oltar postavili žulji lenarčkih farmanov. Povem ti tudi, da nisem noben šnopsar, kakor ti, saj se razume samo ob sebi, da človek najrajši o tem govori, do česa ima veselje. Vedi ti da sva midva z „Štajercem“ dosti boljša kristjana, kakor pa ti. Ako govoriva, govoriva resnico, spoštujeva vsacega poštenega človeka, potegujeva se za vero krščansko. Sploh pa sva midva junaka izmed tistih mož, ki ljubijo pravico, na svetu, ako pa ti bode še kedaj več tako slabo postalo, tedaj pa ti bodeva drugo zdravilo povedala. Neustrašeni.

Zavoljo petelina. Prejšno nedeljo popoldan je stal J. K. iz Pohorja v svojem dvorišču, v katerem je imel velikega, lepo barvanega — petelina. Tik njegovega dvorišča pa je dvorišče sosedu G. P. Ta sosed je imel v svojem dvorišču velikega purana. Naenkrat si puran nekaj zamisli in zleti v sosedov vrt ter se začne tam s petelinom tepsti. Gospodar petelina je seveda takoj hitel petelinu na pomoč. Ko to njegov sosed zagleda, je hitel ta svojemu puranu pomagat. Sedaj sta se pograbila gospodarja in tepež se je pričel. Na to priletijo tudi sinovi sosedu njegovemu očetu pomagat in tako se je zgodilo, da so petelinovega gospodarja težko ranili in sicer vse za petelina voljo. Kmetje, ne ravnajte tako nespametno! Ne pripravajte se radi vsake malenkosti.

Klerikalni golaž. Kakor vemo iz sigurnega vira, so izdali klerikalci za deželne volitve nad šest tisoč goldinarjev. Jojmeni, to je bilo veselje. Bog ve, koliko golažev, sira in tako dalje se je s tem plačalo. Čudno, da je v Ptujju morda vsaki volilni mož imel skoraj poln žep tistih tenkih dragih cigar. Ali so kmetje postali naenkrat tako bogati, da si kupujejo tako drage cigare? Samo na dohtarja Jur-

odprejo zatvornice in meljejo, drugi sedejo okoli mize in kvartajo.

Mladenič jih gleda od strani, in vrage ga ne zapazijo.

Skoro izteče mlinski kamen, ker ni več meljiva pod njim; mladenič pa zgrabi bližnjega vrage za vrat in mu potisne glavo pod kamen, da mu jo odmelje.

„Jaz vas že naučim, da bodete nekoliko bolj pazili na kamene, da se ne bodo vrtili sami! In ako se mi ne poberete takoj od tod, zmeljem vas vse, kolikor vas je!“

Vrabi se ga res zbojijo in zbežijo; mladenič pa leže k počitku in prespi srečno vso noč.

Ali straha, kakoršnega je hotel poznati, le ni videl. Zato odpove takoj drugo jutro službo in gre dalje po svetu.

(Konec prihodnjic.)